

častněnému na čistém zisku. Žalobce jako zaměstnanec má za účelem zjištění čistého zisku podle § 14 zák. čís. 20/1910 ř. z. právo žádati předložení bilance a nahlédnutí do knih. Předložení bilance nežádal, bilanci sestavil znalec ve svém posudku na základě zápisů v knihách a dokladů, pokud je měl po ruce. Žalobci přísluší jen právo žádati nahlédnutí do knih. To mu bylo povoleno. Nepřísluší mu však právo nahlédnouti do dokladů (arg. slovo »nahlédnutí do knih« § 14 zák. čís. 20/10 ř. z.). Při zkoumání bilance, posudku, musí se zaměstnanec obmeziti na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů i zřejmých nesprávností, vyjmouc případy vědomě nesprávných zápisů. Nemůže však žádati předložení knih, tím méně dokladů, by si sebral materiál ke svým námitkám. Zevrubné zkoumání knih jako v řízení trestním mu nepřísluší (Mayer-Grünberg komentář k zák. o obch. pom. str. 179-184).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Že žalobci jako zaměstnanci podle § 14 zák. ze 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. nepřísluší právo žádati předložení knih a dokladů, nýbrž že se musí při zkoumání bilance obmeziti jen na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů nebo zřejmých nesprávností, vyjmajíc případy vědomě nesprávných zápisů, dovodil odvolací soud správně a stačí poukázati k výstižným důvodům jeho rozsudku (srov. Mayer-Grünberg, Komentář k zák. o obch. pom. str. 179—184 a k tomu Randa, Handelsrecht, druhé vydání I. str. 236 pozn. 28).

Čís. 12260.

K pojmu »ušlého zisku« nestačí možnost zisku, nýbrž jest zapotřebí bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala.

Výhra na los jest okolností naprosto nejistou, mimořádnou a nahodilou, kterou nelze očekávati podle obvyčejného sběhu událostí. Majetková hodnota naděje na výhru losů dosud netažených dochází výrazu jen v jejich kursovní ceně.

Ušla-li poškozenému škodným činem (vylákáním losu) hlavní výhra na los proto, že los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati jeho »ušlý zisk«.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv II 400/31.)

Žalobce se domáhal na žalovaném bankovním závodu a na jeho agentu Karlu H-ovi náhrady škody 112.505 Kč. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně se domáhá na žalovaných náhrady majetkové škody 112.505 Kč, která prý jí vzešla z toho, že jí agenti spolužalované firmy — Karel H. a Alois G. — lstivě předstírali, že její losy nemají pro bu-

doucnost ceny a možnosti výhry, že losy čsl. červeného kříže budou staženy a nebudou již hráti, že tím byla uvedena v omyl a pohnuta k tomu, že vydala dne 3. května 1928 agentům místo peněz na splátku kupní ceny za státní stavební losy kromě jiných svých losů také los čsl. červeného kříže, na který později dne 1. června 1929 připadla hlavní výhra 150.000 Kč, a že tato výhra byla po srážce výherní daně vyplacena v zažalované částce 112.505 Kč výherci, osobě to třetí, na sporu nesúčastněné. V žalobě prohlásila žalobkyně zároveň ochotu, že navzájem vrátí vše, co z uvedeného losového obchodu ve svůj prospěch od žalovaných obdržela. Škoda na jmění může záležeti buď ve skutečném (positivním) zmenšení jmění (úbytek, *damnum emergens*) anebo ve ztrátě zisku, jehož by někdo byl dosáhl podle obvyčejného sběhu událostí (ušlý zisk, *lucrum cessans*), anebo v obojím zároveň. Nárok na náhradu skutečné škody (*damnum emergens*), žalobkyně v tomto sporu vůbec neuplatňovala. Vždyť není sporné, že losy, jež odevzdala agentům spolužalované firmy místo hotového placení, byly jí částkou 2.000 Kč záúčtovány na kupní cenu za státní stavební losy, a žalobkyně ani netvrdila, že cena jejích losů, daných na místě hotového placení části kupní ceny státních stavebních losů, byla větší, než záúčtovaná částka 2.000 Kč. Zbývá tedy ještě uvážiti, zdali v žalobě požadovanou částku 112.505 Kč lze považovati za ušlý zisk (*lucrum cessans*). Podle § 1293 obč. zák. jest ušlým ziskem, co má někdo očekávati podle obvyčejného sběhu událostí a čeho by byl docílil, kdyby se nebyla vyskytla určitá překážka (viz rozhodnutí čí. 4677 a 11.531 sb. n. s.). K pojmu »ušlého zisku« nestačí pouhá možnost zisku, nýbrž jest potřeba bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala. V souzeném případě spatřuje žalobkyně škodu, jejíž náhradu požaduje, jen v tom, že neobdržela hlavní výhru, která připadla na los čsl. červeného kříže, a překážku toho shledává v okolnosti, že onen los byl tažen, když přešel zaviněním žalovaných z jejího jmění do jmění osoby třetí, která pak obdržela výhru. Avšak výhra na los jest okolností naprosto nejistou, mimořádnou a nahodilou, kterou nelze očekávati podle obvyčejného sběhu událostí. Výhra závisí především na tom, že los bude tažen a tah určitého losu nemůže žádná smluvní strana svým přičiněním ani přivoditi ani zmařiti. Majetková hodnota naděje na výhru losů dosud netažených dochází výrazu jen v jejich kursovní ceně a v souzené věci jest ji posuzovati podle doby, kdy ke zcizení losů žalobkyní došlo. Ušla-li tedy žalobkyni hlavní výhra na los proto, že onen los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati její »ušlý zisk« ve smyslu právě vyloženém. Z toho plyne, že žalobní nárok na zaplacení částky, která byla vyplacena třetí osobě jako hlavní výhra na los čsl. červeného kříže, není zákonem odůvodněn.

Čís. 12261.

Výpověď ve smyslu § 561, druhý odstavec, c. ř. s. jest platná (vykonána účinně), byla-li vypovídané straně řádně doručena a nepodala-li